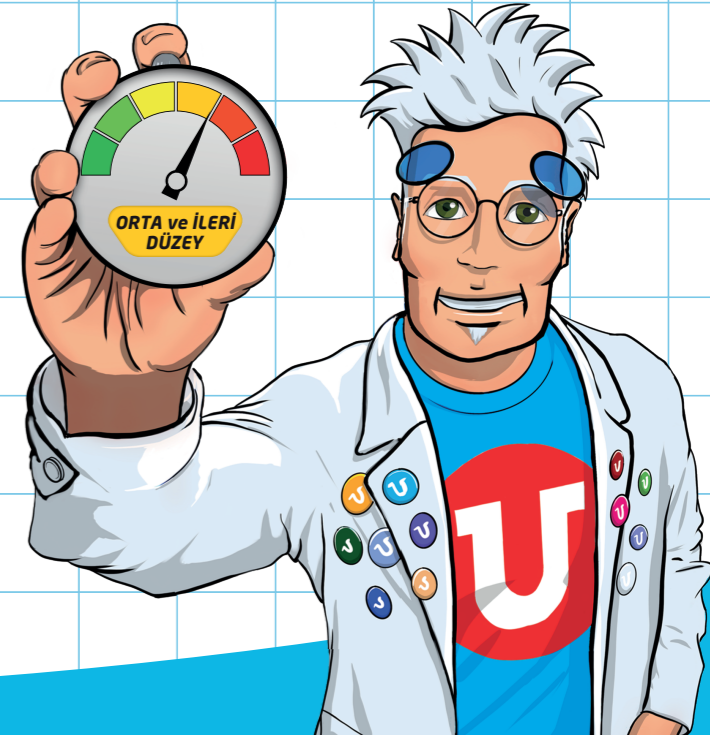

5.ÜNİTE

U

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

Hal Değişimi

ABONE
OL

MELİK EKEN

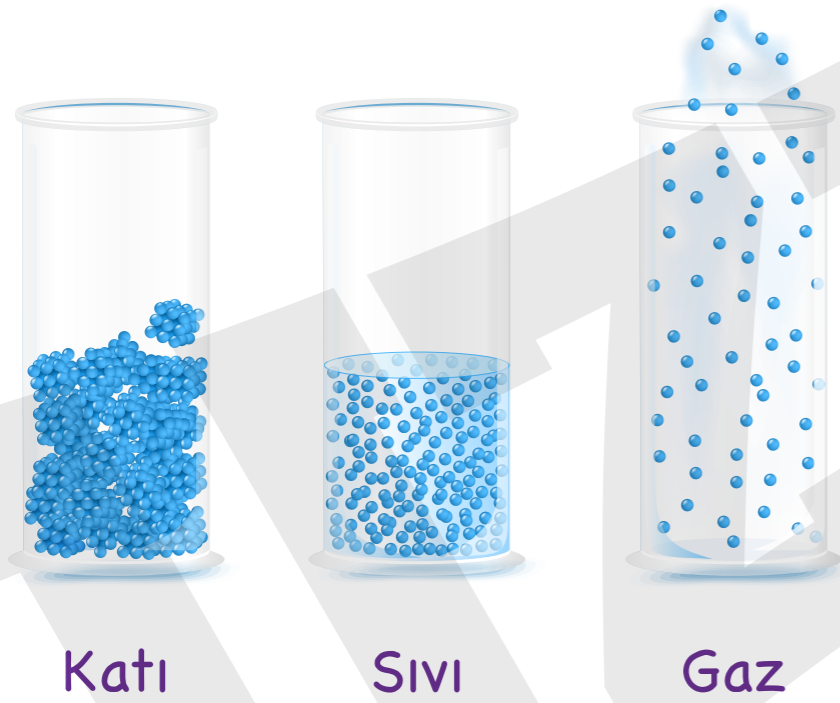
HAL DEĐIŐİŐİMİ

HAL DEĐIŐİŐİMİ

HAL DEĐIŐİŐİMİNDE ISI

Hal Değişimi

- Bir maddenin bir halden başka bir hale geçmesidir.
- Maddeler doğada katı, sıvı ve gaz halinde bulunabilir.
- Maddeler ısı etkisi ile hal değiştirir.

- Maddeler katı halden sıvı, sıvı halden gaz haline geçerken tanecikler birbirinden uzaklaşır.

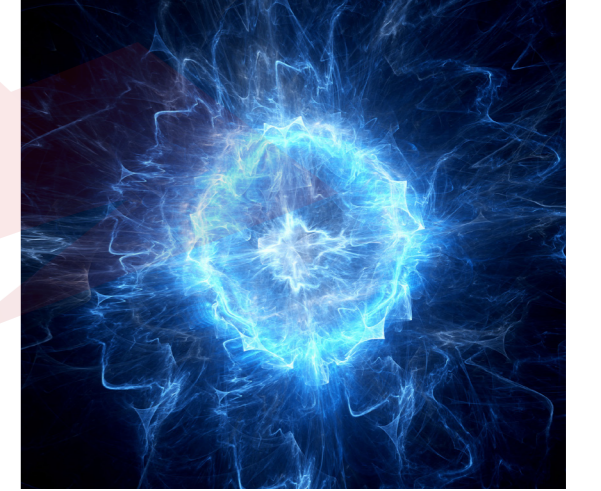
Süblimleşme

Erime

Kaynama

İyonizasyon

Buz

Su

Gaz

Plazma

Erime

Yoğunlaşma

Deiyonizasyon

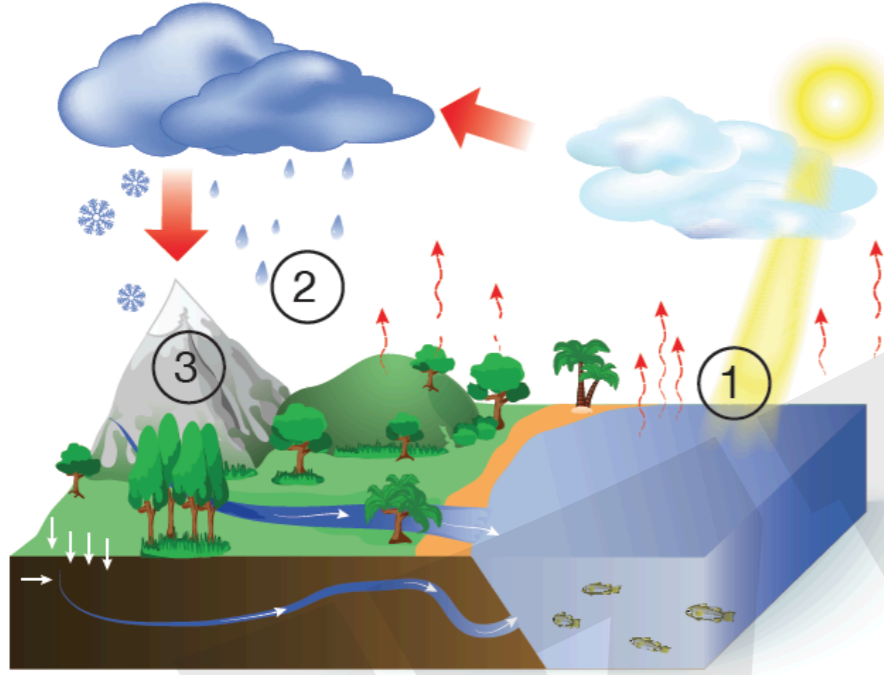
Kırağlaşma

Örnek:

Aşağıda bir bölgedeki su döngüsü şematize edilmiştir.

Buna göre; su döngüsünde 1, 2 ve 3 numara ile gösterilen hal değişimleri aşağıdakilerden hangisidir?

<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
A) Buharlaşıma	Yoğuşma	Erime
B) Yoğuşma	Buharlaşıma	Erime
C) Donma	Yoğuşma	Erime
D) Buharlaşıma	Donma	Yoğuşma
E) Buharlaşıma	Erime	Donma

Madde

Erirken

Buharlařırken

Süblimleřirken

Isı alır.

Madde

Donarken

Yoęuřurken

Kırağılaşırken

Isı verir.

Örnek:

Bir sıvı donarken ortama ısı verir.

Buna göre;

- I. meyve-sebze hallerine su dolu variller konulması,
- II. karpuzun ikiye bölünerek güneş altında kısa süre bekletildiğinde soğuması,
- III. elimize kolonya döktüğümüzde serinlememiz

örneklerinden hangileri yukarıda verilen bilgiyle açıklanabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

Örnek:

Salih öğretmen, öğrencilerinden Harun, Tolgay ve Sadık'a maddelerin hal değişimi sırasında hangi durumlarda ısı alıp, hangi durumlarda ortama ısı verdiğini soruyor.

Harun, Tolgay ve Sadık'ın verdiği cevaplar aşağıdaki gibi olduğuna göre;

Harun : Yoğuşma sırasında madde ortama ısı verir.

Tolgay : Erime sırasında madde ortamdan ısı alır.

Sadık : Kırışılma sırasında madde ortamdan ısı alır.

kimlerin verdiği cevaplar doğrudur?

- A) Yalnız Harun
- B) Harun ve Tolgay
- C) Harun ve Sadık
- D) Tolga ve Sadık
- E) Harun, Tolgay ve Sadık

Buz Isıtılırken

-20 °C'deki buz → 0 °C deki buz (Sıcaklık değişimi)

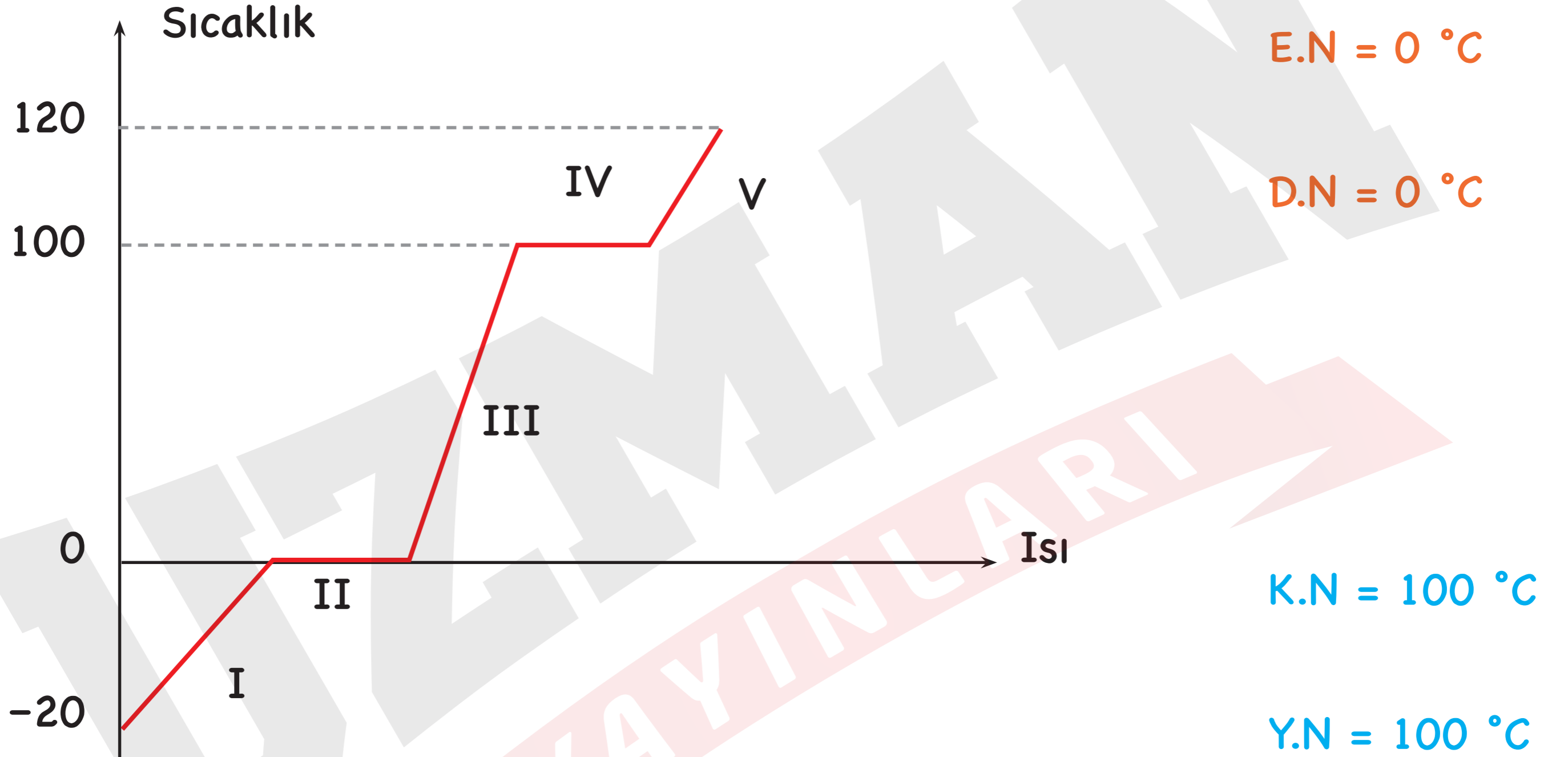
0 °C deki buz → 0 °C deki su (Hal değişimi)

0 °C deki su → 100 °C su (Sıcaklık değişimi)

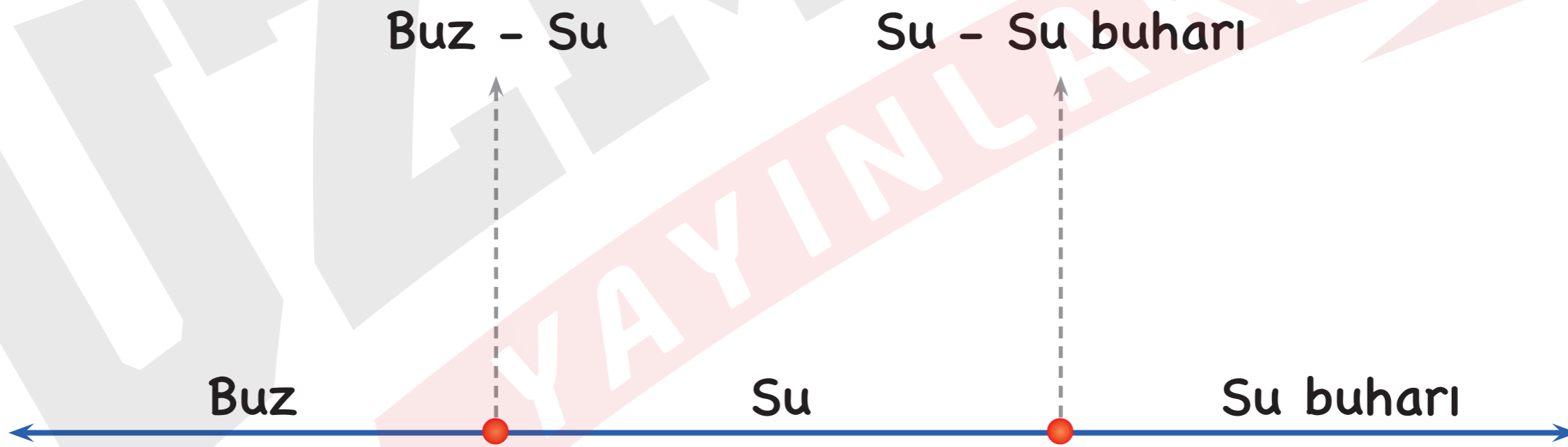
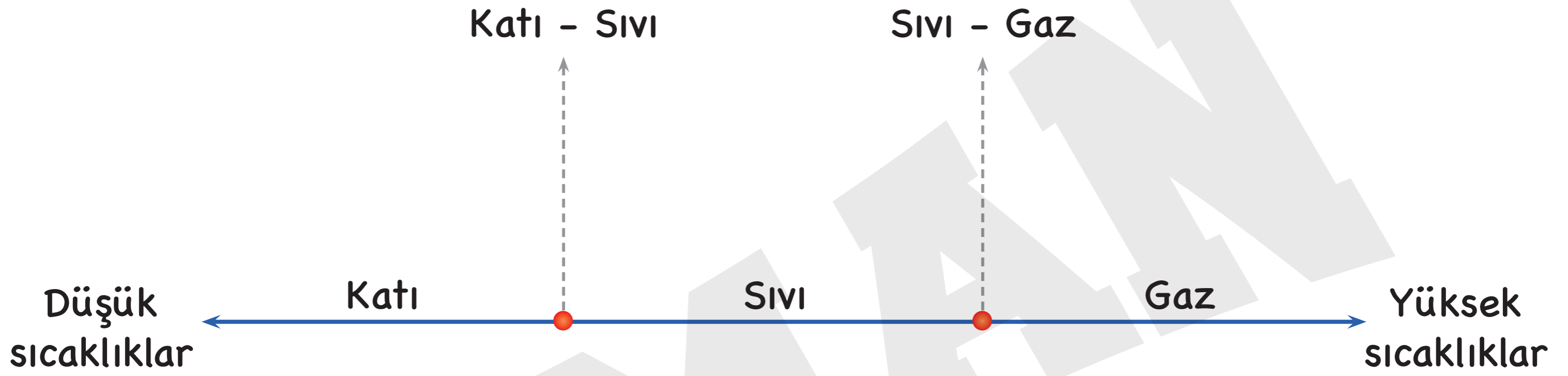
100 °C deki su → 100 °C su buharı (Hal değişimi)

100 °C deki su buharı → 120 °C su buharı (Sıcaklık değişimi)

Örnek:

Hal değişim sıcaklığındaki saf bir madde, ortama ısı vererek hal değiştiriyor.

Buna göre hal deęiřtiren maddeyle ilgili,

- I. Sıcaklığı azalır.
- II. İ enerjisi azalır.
- III. Hal deęiřiminden önce katı halde olamaz.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

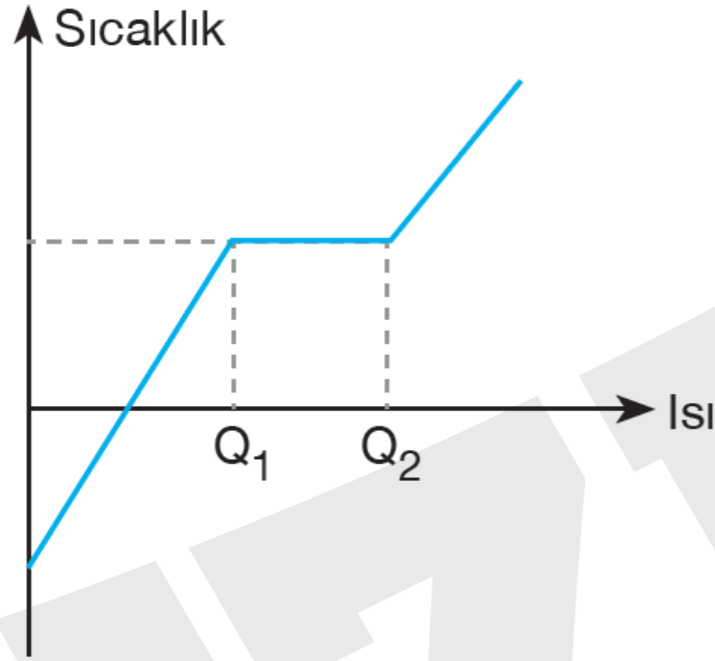
D) II ve III

E) I, II ve III

Örnek:

Katı bir maddenin ısınma eğrisinin bir kısmı şekilde gösterilmiştir.

$(Q_2 - Q_1)$ farkıyla ilgili,

- I. Madde miktarına bağlıdır.
- II. Maddenin erime ısısına eşittir.
- III. Maddenin erime sıcaklığıdır.

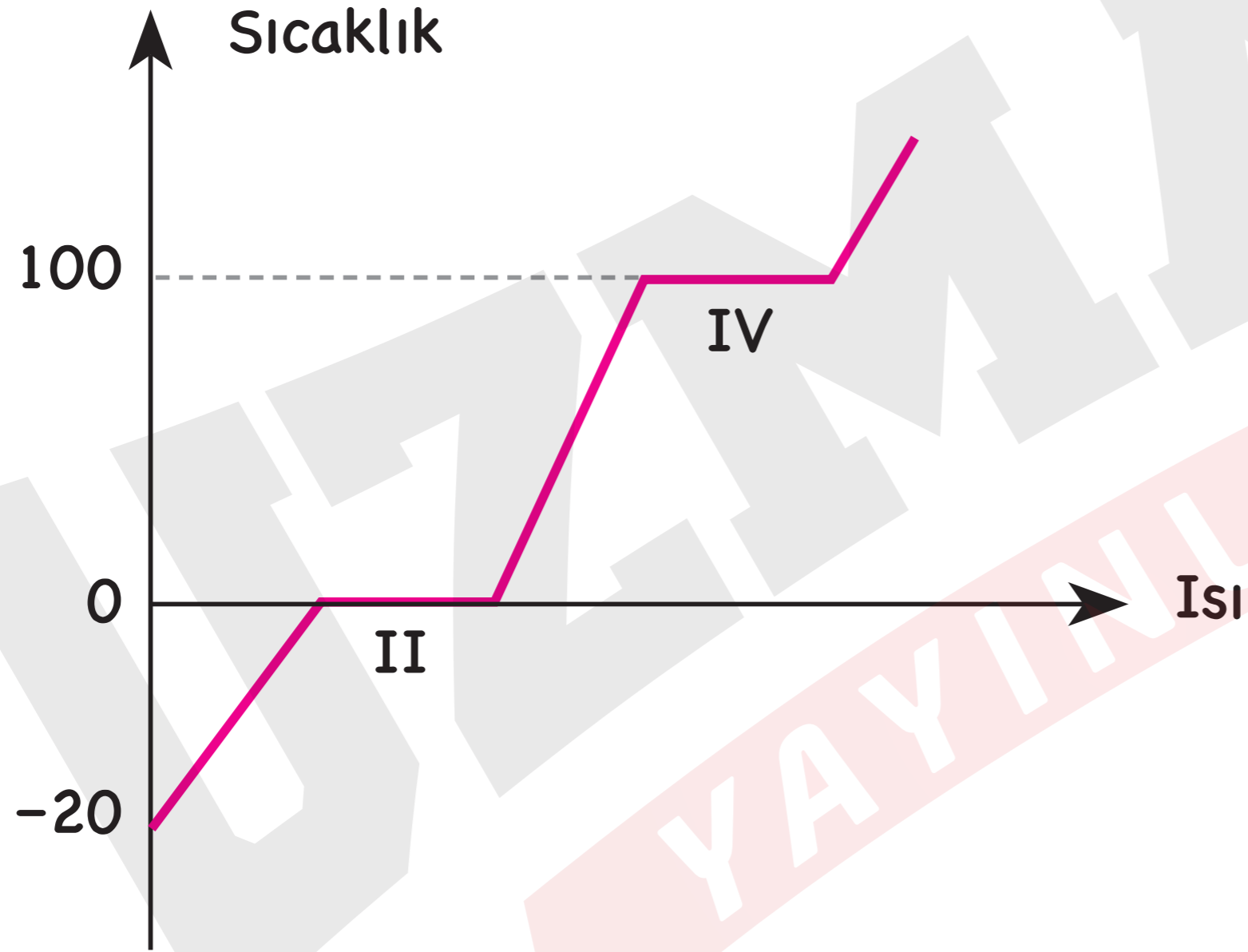
yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

Hal Değişiminde Isı

II de Verilen Isı

$$Q = m L_e$$

Erime Isısı

IV de Verilen Isı

$$Q = m L_b$$

Buharlaştırma Isısı

1 g 0 °C'de buz $\xrightarrow{80 \text{ cal}}$ 1 g 0 °C su

Buz için $L_e = 80 \text{ cal/g}$

5 g 0 °C'de buz $\xrightarrow{400 \text{ cal}}$ 5 g 0 °C su

$$Q = mL_e$$

$$Q = 5 \cdot 80 = 400 \text{ cal}$$

1 g 100 °C'de su $\xrightarrow{540 \text{ cal}}$ 1 g 100 °C su buharı

Su için $L_b = 540 \text{ cal}$

10 g 100 °C'de su $\xrightarrow{5400 \text{ cal}}$ 10 g 100 °C'de su buharı

$$Q = mL_b$$

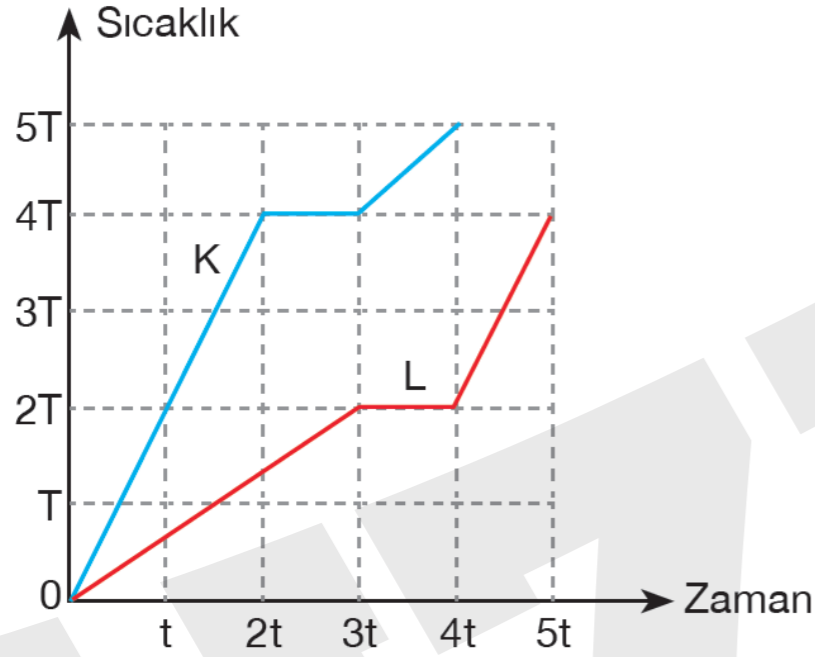
$$Q = 10 \cdot 540 = 5400 \text{ cal}$$

Örnek:

Aynı ortamda özdeş ısıtıcılarla ısıtılan, eşit kütleli K ve L sıvılarının sıcaklıklarının zamana bağlı değişim grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre K ve L sıvılarıyla ilgili,

- I. K sıvısının kaynama noktası, L sıvısının kaynama noktasından büyüktür.
- II. L sıvısının öz ısısı, K sıvısının öz ısısından büyüktür.
- III. K ve L sıvılarının buharlaşma ısıları eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

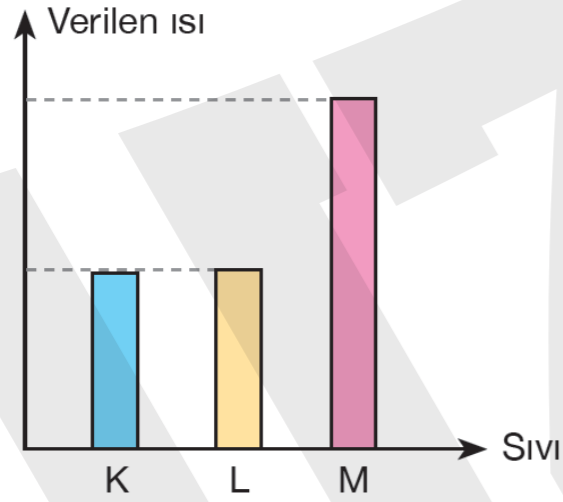

Örnek:

Kütleleri m_K , m_L ve m_M olan K, L ve M sıvılarının donma ısıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sıvı	Donma ısısı
K	$2Q$
L	$5Q$
M	Q

Donma sıcaklığında bulunan K, L ve M sıvılarının, tamamı donduğunda ortama verdikleri ısı miktarları aşağıdaki sütun grafiğinde gösterilmiştir.

Buna göre; m_K , m_L ve m_M arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $m_K > m_L > m_M$
C) $m_M > m_K > m_L$

- B) $m_L > m_K > m_M$
D) $m_M > m_L > m_K$

E) $m_K = m_M > m_L$